

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpiaz, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábolj öt soronként 5 krajczár
számítottatik.

A megoldás küszöbén.

Néhány szó az általános ipartestület meg-
alakításához.

Debreczen, november 13.

A helybeli napi lapok minde-
nye szűkszavú „napihir” keretén-
ben közölte, hogy a debreczeni
általános ipartestület a megoldás
küszöbén áll. Örvendetes jelenség,
hogy hosszas küzdelem után ipa-
rosaink jobbainak törekvése dia-
dalra juthatott s végre az iparos
osztály maga rendezheti és irá-
nyíthatja ügyeit, annál a jognál
fogva, mit az ipartörvény kezébe ad.

Nagy és fontos missiót telje-
sítő lépés előtt áll a debreczeni
iparos osztály. Az eddig szét for-
gácsolt erők tömörülni fognak és
a mit egyesek sem a saját sem az
összes érdekeiért megtenni a leg-
jobb akaratuk mellett sem tudtak
az ipartestület úgy az egyesek,
mint az egész iparos osztály ér-
dekeit érvényre fogja jutatni.

Végre valahára hosszas küz-
delem után bár, de vissza kerül
az iparosok ügye a saját kezükbe
és a törvényszabta jogokkal tö-
mörített erejük érvényre fogja
juttatni azon érdekeket, melyek
eddig pangásban voltak.

Nagyot fog nyerni a kis ipa-
ros osztály, mely eddig szétfor-
gácsoltsága miatt alig tudta meg-

keresni mindennapiját, mert az
ipartestület épen ezek érdekeit van
hivatva elsőhelyen megvédeni.

Lendületet fog nyerni a kis-
ipar, mert az ipartestület kebelé-
ben elsőhelyen is a szövetkezet
létesítése által nemcsak a nyers-
anyagok beszerzését könnyíti meg,
hanem a készített iparcikknek
is hivatva leendő épen a szövetke-
zet által piacot teremteni.

A kis- és nagy iparosok tö-
mege állandó foglalkozást nye-
rend az állami és magán vállal-
latokban, mert az ipartestületnek
lesz vagyona, melylyel kellő ga-
ranziát nyújthat az ily természetű
dolgokban.

Rendezve lesz a tanonez és
segéd viszony, melynek mizerá-
bilis helyzete már-már tarthatatlan.
A mesterré létezt is korlátok közé
vonhatja sőt törvényadta jogánál
fogva korlátozhatja is.

Beláthatatlan azon átalakulá-
sok sora, melyek hivatva lesznek
az ipartestület aegisze alatt az
iparos osztály érdekeit fölemelni
s magát az iparos pályát tisztelté
tenni.

Mindez azonban attól függ,
hogy kiknek kezében lesz az
ipartestület sorsa letéve? Mert
valamely eszmének diadalra jutása
nem annak erejében rejlik, ha nem

azon férfiak becsvágyában és az ügy
iránti lelkesedni tudásában, akik
ennek szolgálatára vállalkoztak.

Hogy azonban a becsvágy és
igaz lelkesedéssel teljesített munka
megteremje áldásos gyümölcseit
a vezérférfiaknak tudásra is szük-
ségük van, mert az ipartestület
egy széleskörű hivatal, melynek
ügykörei a hivatali kötelesség tu-
dása mellett úgy a hazai mint a
kereskedelmi szerződések által
velünk kapcsolatban levő külföld
ipari viszonyainak tudását is meg-
követeli. A hivatali kar megvá-
lasztása első helyen az a lépés,
melynek sikerült összeállítása biz-
tosítsa magának a testületnek éle-
tét és fölvirágzását.

Most a midőn sikerül az Ipa-
roskör fáradhatatlan tagjának az
ügyet a megoldás küszöbéig el-
juttatni, hisszük, akként fogják a
tisztí-kari megalakítani, hogy an-
nak tagjai szakképzettségük mellett,
párthkülönbség nélkül, csak az ipar-
testület érdekeit fogják szolgálni.

Nagy várakozással nézünk
városunk és a vidék iparának
nagy lendületet adó testület szü-
letése elé, mert működésében egy
sebb egy jobb jövő képe mosolyog
felénk.

Vánisa György.

T Á R C Z A.

Puck.

— Amerikai történet. —

Közlő: Drumár.

(Folytatás.)

A czukornád-gyarmatot komoly ve-
szedelem fenyegette.

A bennszülöttek, a felszabadult és
az európai jólétet megszokott s most nél-
külözni kényszerült négekkel szövetke-
kezve merész támadásokat intéztek a
fehérbőrűek ellen.

Nem egy családot irtottak ki egészen
s a fehérarcuak sohasem és sehohsem
lehetek biztos affelől, hogy a következő
negyedórában nem fogja-e lenyuzott fej-
bőre valamely tetovirozott és antlope-
olajjal bőségesen bekent indián harezosnak
övét diszíteni. Az egész telep valóságos
ostromzár alatt állott.

On bizonyára ismeri e ravasz faj
ügyességét és vakmerőségét s nem fog
esodálkozni, ha megmondom, hogy mi-
nden elővigyázatunk és éberségünk mellett
rajtuk ütöttek, az ültetvényt harmincz
helyen is felgyújtották s a beállt zavarban
bevégezek véres mérszárlásukat, mert annak
volt nevezhető kielégíthetlen bosszu-
művők.

En még magamhoz sem térhettem
meglepetésemből, midőn reánk támadtak

s már is levoltam fegyverezve, kezeim
összekötözve, eltekintve attól, hogy jobb
karom egy indián fegyver által előzőleg
is meg volt bénítva. Oregeim — szeren-
esétlenségükre idejekorán fegyverre kap-
tak, szerencsétlenségükre mondom, mert
édes atyám fejét szemem láttára hasította
szét egy tonnaharok, bányám pedig másik
két társával bennégett a reágyújtott épü-
letben. A támadás alig tartott egy félóráig
s ezalatt huszonhat fehérbőrű gyilkolatott
le. Engem és két társamat az indiánok
magukkal cipeltek s hirtelen visszavonul-
tak. Utánuk nem maradt élő fehér ember,
mert a kinek sikerült elrejtőznie, azt a
bosszusomjas négek húzták ki rejtéké-
ből, válogatott kínzással gyönyörködven
haláltusájukat.

Messzire kísért bennünket az elham-
vadó telep zsarátnokának visszfénye, míg-
nem a visszavonulókat elnyelte az erdő,
melyen az ut átvezetett.

Itt már nem kelle többé üldöztetéstől
tartaniok s azért bennünket megkötözve
a földre fektetének, hogy számunkra hord-
ágyat készíthessenek, mert abban kényel-
mesebben vihették tova a bizonyosan
ünnepeles halálra szánt áldozatukat.

Engem az izgalom kimerített, fájdal-
maim is igen égetők voltak... szemeim
elé fátyol kezdett borulni s megesküdttem
volna, hogy csak álomban látom, a
mint hirtelen egy gorilla előtör, a mel-
lettem álló indiánt egy csapással leteríti,

a másikat pedig oly vehemens erővel ra-
gadja mellen, hogy mellestontjai azon
módon összezúródik. Azzal engem, mint
egy pelyhet karjára kap s uccu, fel a fára
s annak vastag ágain a legnagyobb biz-
tonsággal mozogva, fáról-fára szökellve
kivisz a bennszülöttek kerületéből. Pedig
ez nem volt álom. Puck, a kit a kigyó-
marás esete óta nem láttam, ismét meg-
mentett engem. Az erdő legmélyebb sü-
rűjébe vitt be, mely sűrűség embernek
hozzáférhetlen volna s ott letéve, velem
szembe állt és kötelékeitől megszabadult
jobb kezemet megragadva, a saját fejére
helyezte.

Bizonyára azt akarta mondani ezzel,
hogy urának ismer el s be kell vallanom
más körülmények közt meghatott volna
a ragaszkodásnak és értelemnek ily meg-
lepő megnyilatkozása, de ezuttal a lelke-
sedést elnyomta a kétségbeesés, melyet a
jövő aggasztó kérdése idézett elő. Mert
bármily hálára voltam is kötelezve ked-
ves felebarátom ismételtén beigazolt szol-
gálatkészsége iránt, akkor még éretlen
eszem nem tudott megbarátkozni azon
gondolattal, hogy egy majommal töltsen
el életemet Guyana ősrétegében. Bár
maradtam volna ott, távol az emberektől,
most nem állanék Ön előtt, gyilkosom
előtt...

— Mit mond Ön? — kérdém ijedten
felugorva székemről.

— Kérem, hallgasson végig türelme-

— **Bánffy bécsi utjáról** a Nemzet a következőket írja:

Politikai körökben azt várták, hogy báró Bánffy bécsi tartózkodása fordulatot fog előidézni a belpolitikai helyzetben, vagy azt legalább előfogja készíteni. Ez a remény nem teljesedett meg. Oly forrásból mely a legilletékesebb körökhez közel áll, az hírlik, hogy a király báró Bánffyt rendkívül kegyes barátságos és leereszkedő módon fogadta és azt a határozott óhajt fejezte ki, hogy az utóbbi időben a két kabinet közt felmerült nézeteltéréseket és viszálykodást minél előbb egy mindkét félt kielégítő módon intézzék el. Ebből azt következtetik, hogy legfelsőbb helyen nem akarják Badenit most elbocsátani, hanem csak a kiegyezési provizórium parlamentáris elintézése után csak akkor, ha a provizóriumot a törvényhozás elfogadta, fogja a korona Badeninek ismételt benyújtott lemondását elfogadni.

Egy esti lap pedig állítólag kitűnő forrásból ezeket írja a bécsi látogatásról:

„Bánffy báró a kihallgatás folyamán meggyőződött arról, hogy a korona nem látta szívesen, hogy a két állam miniszteriuma egymással hírlapi polémiába bocsátkozott, de a miniszterelnök kifejtette a törvényes helyzet és az alkotmány követelményeit, mire ő Felsége is hozzájárult a magyar kormány által elfoglalt állásponthoz, mely szerint a kiegyezési provizórium kizárólag a parlamentáris uton intézendő el. Ily körülmények között Bánffy Dezső báró azzal a meggyőződéssel tért vissza a fővárosba, hogy Badeni Kázmér gróf demissziója már a legközelebbi napokban be fog következni, amikor az új osztrák kabinet a parlament kisebbségben — legalább egyelőre — barátságosabb fogadtatásra számíthat.

— **Badeni beszéde.** Az osztrák képviselőház tegnapi ülésében Badeni miniszterelnök olyan beszédet tartott, mely általános meglepetést keltett, kivált a jobboldalon, melyet ez a beszéd valóságos izgalomba hozott. A lengyel miniszterelnök ezzel nyíltan a németek mellett foglalt állást s azt mondják, hogy ez a beszéd a tegnapielőtti kihallgatásának a folyamánya. De nem hiszik, hogy éppen ezen

beszéd után Badeni keresztül tudja vinni a provizóriumot és csak most lett aktuálissá a miniszterválság. Badeni kijelentette, hogy a kormány kész teljes erőből a nyelvrendeletek dolgában teendő konkrét indítványokat támogatni és megoldásra juttatni.

„Tovább megyek — ugymond a miniszter. — Ha ezek az indítványok nem kerülnek tárgyalásra, vagy nehézségekbe ütköznek, a melyek sikerüket kétségessé tennék, lehető rövid idő alatt új kormány venné kezébe a nyelvkérdést és megtesz mindent, hogy a viszály eme aktuális anyaga félreértessék és a béke a két csehországi néptörzs közt helyreálljon. Beszédem meggyőzheti önöket, hogy én és a kormány nem szándékozunk innen eltűnni. A kormány abban a meggyőződésében, hogy amelyet a német néptörzsnek Ausztriában való jelentőségéről táplál, még az e Házban történtek által sem ingattatja meg magát. A kormány azon az állásponton van, hogy minden nemzetiséggel szemben egyenlően, igazságosan járjon el. Annál inkább szem előtt kellett tartania, hogy a német nép iránt való kötelességeit a leglelküismeretesebben s a legkomolyabban kifejezésre juttassa.”

Fővárosi levél.

(Amitől nem lehet eltekinteni. — Mindenféle előkészületek. — A primás. — Hogy lett a szerzetesből hercegérsek. — A tankönyv haszna. — A szelid Majláth püspök. — Az ő nagy vagyona.)

Budapest, nov. 12.

Eltekintve a hidegtől — ámbár lehet a hidegtől eltekinteni? Amikor úgy fuj az északi szél, mint a vihar s úgy vág szemközt, akár a borotva, annyival kevésbé lehet tőle eltekinteni, mert az embernek könnybe lábad tőle a szeme és egyáltalán nem bír tekinteni semmire sem. No meg persze a fűtés, a drága fa, közszen meg sok más efféle, az sem semmi. Az asszonyok is prémes bundákat és drága gallérocskákat kívánnak aranyat érő prémekből, amelyek mellett gyöngye vigasztalás az, hogy a prémnek mindig meg van az értéke, eladhatjuk amikor

akarjuk, meg a moly is akkor eszi meg, amikor ép nem akarjuk.

Hanem a nyögés mitsem enyhít a hidegen, ámde az esökkenti némi képen ha kellőleg hasznát tudjuk venni: koresolyásván. Bécsben már is koresolyáznak, nálunk is erősen készülődnek rá és ha az élelmességünkötől kitelik, egy hét mulva el is olvadhat a jegünk, amikor már éppen berendezkedtünk. Mert rendes koresolyázó évadot megkezdeni máris szinte lehetetlen! Hiszen a legöregebb koresolyázó fókák sem emlékeznek rá, hogy karácsony előtt megindult volna az évad! Hát még négy héttel annak előtte! De azért puffollik javában a moly megtámadta prémes gallérokat; zaklatják az angol női szabókat, a cipősarkakat vagdaltatják ki; egyszóval buzgón készülődünk a tél mulatságaira, ha már más oldalon olyan keményen kell, hogy megadjuk az árát.

Azon közben pedig kongresszuskodnak a katolikus autonomisták, nagyban próbálgatván ami nekik már annyi sok esetben nem sikerült. Róma a maga jogából ép olyan kevésbé engedhet, — mert mi lenne akkor Rómából, ha engedni kezdene? — mint ahogy a magyar király jogait jogfosztó kézzel megtépdésni senki sem meri.

De azért a kongresszus jó dolog és hasznos is, mert sok szép beszéddel fog jelentékeny megkönnyebbülést szerezni jelentékenyen elkeseredett kebleknek, — ami különösen a kibukott képviselőkre vonatkozik.

A kongresszus előtérbe állította ismét az egyház fejedelmeket, akik között kétségkívül legkiválóbb és legrokonszenvesebb Vaszary a hercegprimás, még pedig egyéni tulajdonságainál s nem csupán állásánál fogva. A közönség örömmel olvasta az ő nemesen egyszerű hazafiságtól és emberszeretettől átlengett beszédeit, mert nálánál szebben, rokonszenvesebben, sőt azt lehetne mondani; magyarabban alig beszélt valaha katolikus főpap.

Ilyenkor, amidőn Vaszary ismét foglalkoztatja kiváló képességeivel az országot, sokak agyába föl-föltámad a kérdés: hogy is tudott az ő kinevezésével a kormány olyan szerencsésen választani?

sen. Szerencsére elég tájékozottsággal bírtam arra nézve, hogy az erdőből, ha valamely oly helyen volnék, melyet már bejártam — kijussak. De kérdés, akadok-e oly helyre, melyet már ismerek. Az én derék gorillám bőségesen ellátott élelemmel. A fák adtak kitűnő lisztes táplálékot, a talaj izletes gumókat, esemege gyanánt a kanalas gém petyegtetett tojásai s a flamingó puha, bár kissé moschuszagu husa szolgált. Egyszer Puck szokatlanul sokáig maradt ki. Két napon át nélkülöztem inamár megszokott társaságát. Midőn harmadnap reggel megkerült, pófáján szinte látszott az örömteljes megelégedés, a mint elém helyezte zsákmanysját, egy hatéves indiángyermekeket.

Még csak ez kellett nekem! Mi az ördögöt csináljak én azzal a kölyökkel! Persze Puck, az ő majomeszével bosszutorlásra szánta.

Az esős évszak beálltával égetővé vált a kérdés, mikép szabaduljunk ki az erdőből, melybe — ugylátszott — mindig mélyebbre hatoltunk be, mert a nappali órák csak eltölthetők voltak valamikép, de az éjjelkezés életveszélylyel járt ott.

Egyszer csak, egész hirtelenül egy eszmém támadt. Odaintettem Puckot és gestusokkal emlékeztettem az alligatorral való küzdelmére s hogy ezen helyre szeretnék menni. Puck elértett. Bámulatos felfogása van neki. Odavezetett s onnan nem volt nehéz egy ismerős ültetvényes-

hez menekülni, midőn ehez beléptem, azt a kölyköt kézenfogva vezetve, oldalomon a gorillával, szegény házi gazdám az ijedségtől epilógiába esett és beszélőképeségét elvesztette. Azt hiszem elméje is megháborodott egy kicsit. Ezt is magammal hoztam San-Franciskóba, mert természetes, hogy a Puck s a gyerek velem jöttek.

Oregem a cukornádat a new yorki piacon értékesítette, de a pénzt nem küldette meg magának, hanem az itteni bankokban kamatoztatta, mert egy nagyobb szabású vállalathoz tőkét akart gyűjteni. Ggondoskodás történt arra nézve is, hogy előre nem látott esetről hozzájuthassak a tőkéhez. Így tehát biztosítva volt jövőm, mert a takarékoság fillérei idővel egész vagyonná szaporodtak, bár nem is sejtém, hogy oly nagy összegre mint a minőt nekem kifizettek.

Tehát én, Puck, a megörült ültetvényes és az indiánfiúcska megérkeztünk San-Franciskóba. Egy épülőfélben levő házat rövid alku után megvásároltam s berendeztem úgy, miként azt itt látja. Tetszik Önnek? Kíván-e korlátlan ura és lakója lenni?

— Kérem a feltételt!

Igaz! E falak közé a legutóbb időkig idegen soha nem lépett be s én tizenhat esztendeig innen nem mozdultam ki. Puck igen figyelmes inasnak estürelmes társalgónak mutatkozott. Megtanítottam őt sak-

kozni, dominózni, piqué-t játszani. Az indián fiuból kitűnő szakács lett. Erről Ön is meggyőződhetett! a csendes örült járt bevásárolni, adót fizetni, szelvényeket beváltani. Nem pletykál, titkomat nem fecsegi ki, mert nem tud beszélni. Hajós-nak egy igen jóra való egyént alkalmaztam. kit nem lehet megvesztegetni. Ugye bár?

Puck szinte jól érzi magát az imitált őserdőben s egyikünk sem feledi, hogy egymásnak köszönhetjük megmenekülésünket a halálnak már fojtogató karjából. Ő különösen nem, mert valahányszor nevét említem, melyet az ő saját makogása után hangoztatok, eszébe jut neki megváltó puskalövés. Ott künn szoktam aludni a wig-wamban s Puck örködik álmodom felett.

Nem is háborithatná meg más, mint az indián, a ki immár erős legénynyé nőtte ki magát s be van falazva a negyedik és ötödik emeletre, a hol korlátlanul rendelkezhetik egymaga.

— Micsoda — be van falazva?

— Igen be kellett falaztatnom, mert egyszer Puckkal valami felett összeveszték s azóta halálra keresik egymást. Különben úgy Puck, mint Henry, (ez a neve az indiánnak) időközönként vissza szoktak esni vadásgukba s ilyenkor Puckot vasra kell verni. Amott, a falba erősített gyűrűkön harapja olyankor véresre tagjait dübében. De nyolcz év óta ez az állapot nem tört vissza, mert Hen-

A dolognak pedig elég érdekes kis története van.

Amikor Simor meghalt, oly rettentő pályázási móddal támadták meg a primásra nem jogot tartó főpapok a kormányt, hogy az alig tudott mit csinálni. Nem boesátkozhatom részletekbe, csupán azt az egyet akarom jellemzésül megemlíteni, hogy az akkori szatmári püspököt (aki most *nagyváradi*) még a király előtt is megrágalmazták, csak hogy primási kinevezését valahogy megakadályozzák. Az a püspök ugyan neszét vette a dolognak, fölment a kiályhoz és okmányokkal kétségbe vonhatatlanul bebizonyította, hogy őt alaptalanul rágalmazták, de a primás kinevezése csak annál nehezebbé vált.

Akkor Wekerle volt a miniszterelnök.

Wekerlének meg az a jó (utánzó!) szokása volt, hogy a gimnazista fiát minden szombat délután megegzaminálta, hogy az elmúlt héten át mit tanult, hogy haladt. S ép akkor, egy ilyen atyai vizsgálaton feltűnt neki, hogy a fiaeskája (aki különben öles szál legény mint az apja) milyen szépen, mennyire tömören, minő meleg hazafisággal és emelkedett, szónoki stílusban beszélt a magyar történelemből. Akkor épen a Rákóczy korszakot tanulta.

— Te gyerek, mondá neki Wekerle honnan vetted te ezt a gyönyörű előadást, a mit most itt elmondál?

— A magyar történelmi tankönyvből, felelt a fiú.

— Mutasd meg, ki írta?

— Vaszary Kolos.

A miniszterelnök megnézi a könyvet, elkezd lapozni, majd olvasni, mindig több gyönyörűségét találja benne, elfeledkezik a fiáról, s lassankint úgy beleszeret ebből a könyvből a Vaszary Kolos tudásába, szellemébe, izlésébe, gondolkodásába, hogy alig tud tőle megválni.

Megnézi magának az emberét — aki már akkor a főrendiház tagja is volt, — közelebből és azt látja, hogy kiváló ember az a talpán közelről is. És a legközelebbi minisztertanácson előáll azzal, hogy a sok versengő főpap fölé jó lesz megtenni primásnak ezt a — barátot. A tanács rögtön, a legnagyobb készséggel hozzá járul, Róma nem különben, József főherceg

ryvel együtt egy zenélő művet is falaztattam be, mely naponta kétszer megszóllal. Higyje el uram, a zene oly jótékony hatással van a vadakra, a minőt semmiféle más cultur eszközzel elérni nem sikerülne. Odafent Henry elkészíti az ételeket s a sülyesztőn beadogatja. Az ültetvényes minden reggel bevásárolja az ezikkeket s szintén a sülyesztőn juttatja a konyhába, az ötödik emeletre.

— (Kezdtém respectálni vállalkozásomat. Társalgóm legyen egy majom, a mely, ha neki tetszik, kiszakítja beleimet, szakácsom egy indián, a kiktől a mesékben is félek, az élelmet pedig egy bolond vásárolja be. Hiszen tegyem csak én be ide az irhámat, majd más rendet csinállok.

— A feltétel tehát az, Uram, hogy ön mindent eddigi kerékvágásban meghagyva, hü marad elveimhez és gondozója lesz szeretteimnek. Kész ön erre becsületszavát adni?

— Kész vagyok megesküdni, hogy Puck és Henry jól fogják magukat érezni ezentul is.

— Ugy hát készen vagyunk. Ime uram, itt van a teljesen kiállított ajánlékozási irat. Sziveskedjék nevét beleírni s kölesönösen kicserélni példányainkat. Üdvözlöm önt uram, mint e ház és vagyon birtokosát. A többit elvégzi ügyvédem.

(Vége köv.)

neszét veszi, hogy az ő régi jóbarátját minő figyelemmel övezgetik, megteszi ő is a magáét, hozzájárul a kinevezéshez maga a király, — és az egyszerű, igénytelen barátból így lett hercegprimás egy szép kis tankönyv útján.

Némi, kétségkívül megtisztelő figyelemben részesül a kongresszusnak egy másik tagja is, a „blutjung“ Majláth Gusztáv gróf, erdélyi püspök, a kit ép a napokban itélték el „tiz napi fogságra“ esetleg 50 frtra. A fiatal püspök azonban, a kitől valami téves föllépést vártak azon a bírósági tárgyaláson, rendkívül szerényen viselte magát, szónéklül fizette le a büntetés pénzeket, s egyáltalán azt látszott kívánni, hogy ő ezen törvénytelen viselkedéséről ezentul minél kevesebb szó essék, — mintha röstelné azt, ami történt.

A mint, hogy ugy is van.

A klerikális főrendi-párt két vezére Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móricz grófok ugyanis minden áron politikai tőkét akarnak kovácsolni abból, hogy egy püspököt a liberális kormány a törvényelő idézett, de ezt maga a püspök nem engedte. Ekkor a két gróf nagy zajjal igyekezett kapacitálni a gróf budapesti rokonait, hogy a püspököt erre az „akcióra“ rávegyék, — de nem lehetett. A püspök kijelentette, hogy a kormány teljesen jogosan járt el, mert ő a hibás.

Azután ő maga mondta el, hogy az az elkeresztelés eset miként történt.

Ő mint komáromi plébános ép Bécsbe akart utazni, kocsija már ott állott a ház előtt, amikor hozták azt a leányt átérni, — akinek az áttérési idejéhez két hónap hiányzott, amint azt ő utólag megtudta. Akkor ugyanis nem volt már ideje az iratokat átnézni és az átvételt azért el is akarta halasztatni. De nagyon sürgötték. Hát megkérdezte a káplánjától.

— Teljesen rendben van a dolog? Aláírhatom bátran?

— Igenis, méltóságos gróf felelte a káplán.

Erre ő aláírta az eléje terjesztett okmányt, elutazott Bécsbe és meg volt az — elkeresztelés.

A sietség az oka tehát csupán a történt törvénytelenységnek és a káplánba vetett föltétlen bizalom. De a felelősség mégis csak a Majláthé maradt s azért viselte ő azt olyan nyugodtan, olyan kevéssé apressive, amint pedig azt tőle épen séggel nem várták.

Egyébiránt az apressivitás jó — talán — ezután. Azt mondják ugyanis, hogy ő méltósága tulságosan szolidnak tartja a mostani klerikális lapok támadásait a szabadelvűek ellen, és komoly tárgyalásokat folytat egyik, legegésőbb újság irónkkal, hogy vele együtt, persze a gróf költségen, — lapot indít. Pedig a nemes grófnak nagy kár volna nagy vagyona jövedelmét ezentul epéskedésre költeni, amikor plébános korában azt olyan apostoli jószággal tudta a szegények nyomorának enyhítésére fordítani.

Adorján Sándor

S z i n h á z.

Trilby.

— Színmű 4 felvonásban, írta Paul M. Potter, színpad került először november 12-én. —

Emlékezhettek olvasóink, hogy Maurier *Trilby* című regénye annak idején a mikor megjelent, valóságos *Trilby láz* okozott. Mohó kíváncsisággal sietett mindenki megszerezni. Magyar fordításban a „Magyar Hírlap“ hasábjain látott e szenzációban és misztikus jelenetekben gazdag regény napvilágot. A regényben levő cselekmény a hipnozison alapszik, melynek ki nem magyarázható ereje a hősnővel idegizgató eseményeket produktált. Színművé átalakította Paul M.

Potter, a ki ha nem is alkotott egy irodalmi becsesel bíró színművet, de sok leleményességgel megírt egy olyan darabot mely idegeinkre hat s ennek következtében érdekessé lett. A darab meséje röviden ez: *Trilby* egy kedves és bohó kis leány, kinek a természet varázsló szépsége mellett ritka természetes bájokat adott, mely tulajdonainál fogva, mint modell kereste kenyerét. A párisi bohém és művészvilág három angol genialis festő művészt ajándékozta meg vonzalmával, minek oka abban keresendő, hogy maga is angol volt. A három festő nemcsak viszonzta a vonzalmat, hanem mindenik lángoló szerelemre lobbant a kedves modell iránt. *Svengali* a nagytehetségű de züllő zeneművész szintén tagja volt a bohémek társaságának s bár önző és intrikus jelleménél fogva nem valami kedvelt. E cigányzeneművész, a ki hangszerén játszva megbűvölte hallgatóit, hipnotizálni is tudott és azt *Trilby*vel a művészek társaságában produktálta is.

Svengali szerelmes is *Trilby*be. *Trilby* azonban *Billie* festő felé vonzza szíve, a minek következménye lesz, hogy a két rokonlélek egyesülni óhajt. Jegyet váltanak s épen a jegyváltás ünnepét ülik, a midőn megérkezik *Billie* anyja, aki nem egyezik semmi szín alatt a házasságba. *Svengali* megtudva ezt, alkalmas pillanatot keres, a mi nem is késik s *Trilby*-t hipnotikus álomba szédíti s ez állapotában *Billie*-hez levelet írat vele, melyben *Trilby* lemond és azután a hipnozis hatása alatt megszökteti *Gecko* barátjával. A cselekmény fonala megszakad s csak öt év múlva jelenik meg ismét *Trilby* mint *Svengali* neje és ünnepelt énekesnő. Párisban nagy hangversenyt volt adandó *Svengali*. A művésznő hírneve ezeket gyűjtött össze a Cirque des Bashibozuks termébe. Ismerőseink az előcsarnokban találkoznak, ahol megtudják, hogy az ünnepelt művésznő senki más, mint az elveszettnek hitt *Trilby*. *Gecko* elbeszéli, hogy *Trilby* a hipnozis hatalma alatt a *Svengali* művészetét ragyogtatja; elmondja azt is, hogy Svengali gyakran megveri *Trilby*-t. A hallottak miatt *Billie* lehordja *Svengali*-t, aki dühében egy virágcsokrot *Billie*-hez vág, amiért *Taffi* a földre teperi, ahol felujjuló régi szívbjának görcsei alatt meghal. Amíg ez a fayerben történik, *Trilby*-nek énekelni kellene, de nem tud, mert Svengali halott s nem tud rá hatni. A hipnozis hatalma alól szabadult és idegzetileg tönkre tett nő fölébredés emlékezete visszatér. Szerettei között találja ismét magát, újra jegyesse *Billie*-nek. Már-már egészsége helyre áll, a midőn véletlenül meglátja *Svengali*-nak élethű arcképét, a mint az mereven néz reá. Ujra erőt vesz rajta a hipnozis, ajkai hangtalan mozognak, kínos helyzetéből szabadulni akar, de képtelen. Kínos vergődése megtöri idegeinek utolsó erejét s halva terül el a pamlagon. Ez volna a darab meséje, melyből, világosan kitűnik, hogy nem maga a mese, hanem az eszköz az, melynek ingere különleges voltánál fogva a néző idegzetére hat.

A főszerep — *Trilby* — *Halmi* Margit kezében volt. Kíváncsiak voltunk, miként oldja meg e nagy és érdekes szerepet. Kívánságunk teljes kielégítést nyert, mert *Trilby* személyesítésében sok báj és művészi alakítást mutatott be. Első megjelenésétől kezdve az utolsóig a közönség figyelmét lebilincselte. Öltözéke választékos és megfelelő. Zajos tapsokat aratott s 21-szer a lámpák elé hívta a közönség. *Komjáthy* — Svengali — ma elemében volt, meglátszott rajta, hogy e szerepét nagy előszeretettel tanulmányozta. Művészi alakítása a III. felvonásban levő meghalási jelenetében érte el tetőpontját. *Svengali*-ja oly alakítás volt, minőt ritkán nyújtott. A közönség zajos tapsokkaj és kihívásokkal jutalmazta művészi ala-

kításáért is. *Barta* — *Taffy* — személyesítje az önzéstelen hű barátot sikerülten adta. *Billy-t Vidor* személyesíté, úgy játékban, mint érzelmeinek kitöréseiben sok tudással alakított. *Kis Irén* — *Winárné* — igen sikerült alakot produkált. *Karacs, Szatmáry, Haday* nagyban befolytak gondos alakításaikkal az est fényes sikerére. Az új diszletek meglepően szép keretét képezték a gondosan rendezett darabnak. Az első előadás fényes sikere biztosította annak, hogy *Trilby* sokáig műsoron fog maradni.

Kupidó.

* **A nagyváradi szinkör** sorsa tegnapelőtt dőlt el a városi közgyűlésen. Nagy küzdelem után, amely a sajtóban előzte meg a Nagyvárad városa közgyűlése termében megvívott döntő ütközetet, *Bölönyi József*, a kolozsvári szintársulat intendánsa került ki győztesen. *Bölönyi*, aki maga is város atyja s nagy összeköttetései vannak Váradon, 75 szavazattal kapta meg három évre a legjobb nyári állomását. *Leszkay* aki pedig az utolsó években köztetszés mellett működött Váradon, csak 28 szavazatot.

* **L. Komáromi Mariska felléptei.** Minden eddigi hírekkel szemben illetékes helyről vett értesülésünk alapján megnyugtathatjuk a bérlőközönséget, hogy a *L. Komáromi Mariska* fellépteinél az igazgató a bérlőkre őket méltányosan megillető tekintettel lesz. A jövő héten pénteken és szombaton a hírneves primadonna béreltszünetben fogugyan játszani, de a következő felléptei e hó folyamán — kivéve az esetleges pénteki fellépéseket — mind béreltben fognak történni.

* **Műserválozás.** A jövő hétre megállapított műsor annyiban változást szenved, hogy *Rubos Árpád* betegsége miatt „A dolovai nábob leánya” keddről elmarad és ahelyett a „*Három kalap*” című mulattató vigjáték kerül színiure.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

Lóvonat kerekelt alatt.

Budapest, nov. 13. *König László* törvényszéki telekkönyvvezető ma oly szerencsétlenül esett le egy lóvonatról, hogy télikabátja megakadt a kapaszkodó vasban. A kocsi a szerencsétlen elájult embert vagy 40 lépésre vonszolta magával. *König* agrárkódást szenvedett.

Postasikkasztás.

Budapest, nov. 13. Majna melletti Frankfurtból sürgönyzik: *Wollstätter Károly* postai hivatalnok 6176 márkát tartalmazó három levél elsikkasztása után megszökött. Kézrekerítőjének 3000 márkát ígérnek. Azt gondolják Magyarországra szökött.

A gyulai választás.

Budapest, november 13. Békés Gyulán az országgyűlési képviselőválasztás határnapjául december 2-ika tüzetett ki.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Gtthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a félék megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatartás. A közgyűlési egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Zóna-mészárszék helyisége Csapó-utca Slezák-féle ház, a gyógyszerár mellett, továbbá a kenyéripiacon a Szikszai-féle hában. Beiratkozhatni a székhelyiségekben, továbbá a D. E. és R. U. szerkesztőségeiben és Thót Lászlónál Csapó-utca 319. A jelentkezés legezélszerűbben levelezőlap útján történhetik.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig

— **Ipari középtanoda Debreczenben.** Az a küldöttség, amelyet *Komlóssy Arthur* főjegyző tegnapelőtt vezetett a beteg kereskedelmiügyi minisztert helyettesítő *Vörös László* államtitkárhoz, — szerencsésen járt el megbízatásában. A küldöttség kifejtette az államtitkár előtt Debreczen város közönségének forró vágyát, a melyet egy középipartanoda felállítása iránt táplál és készségét, melylyel hajlandó megfelelő áldozatot is hozni ezen nagy kiterjedésű ország érdekét képező fontos intézményért. *Vörös László* államtitkár igen szívesen fogadta a debreczenieket s örömeikre kijelentette, hogy *Debreczen* nem ugyan most mindjárt, mert erről az 1898 és 1899. évi állami költségvetésben nem lehet gondoskodni, hanem legkésőbb 1900-ban megkaphatja a budapestihez, kassaihoz teljesen hasonló szerveztű s ezekkel egyenragu közép ipartanodát, természetesen a város anyagi hozzájárulásával. Ez iránt már közelebb meg is indítja a miniszterium a tárgyalásokat. A küldöttség felkereste *Szterényi József* min. tanácsos, orsz. ipari felügyelőt, aki hasonló jóindulattal fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy még a tél folyamán ő maga jön le Debreczenbe és személyesen vezeti az intézet szervezése ügyében meg-

indítandó tanácskozásokat, melyek során a várostól az iskola épület előállítását fogják kérni, míg a fentartási költségek, melyek az első években is már 28—30 ezer forintot tesznek, az államterhét képezik.

— Az altisztek helyzetének javítása.

A közös hadügyminiszter a hadsereg altisztei anyagi helyzetének javítására bizonyos összeget vett fel a delegációk elé terjesztendő hadügyi költségvetésbe. Az altiszti hiány mindinkább érezhetővé válik a közös hadseregben és a honvédségnél, aminek oka főleg abban rejlik, hogy az altisztek hosszabb szolgálati idő után sem részesülnek oly javadalmazásban, melyből, ha számitva is, megélhetnének. A hadügyminiszter most a tovább szolgáló altisztek részére rendszeresített szolgálati jutalmakat fogja szaporítani és emelni. A szolgálati jutalmakat havonként osztják ki. A jutalmak, a tényleges szolgálatban eltöltött három, hat és kilenczedik év után emelkednek. Az altisztek, kik a hat, kilencz vagy tizenkettedik tényleges szolgálati év után a hadseregből kilépnek, megfelelő végkielégítésben részesülnek. Az anyagi helyzetén kívül még az altisztek szolgálati állását is javítani fogják, amennyiben ezután a tovább szolgáló altiszt csakis törvényszéki ítélet következtében mozdítható el állásából, míg most minden év végén, ha századosának nem tetszett, minden megokolás nélkül elboosátható volt. Ezután csak tizenkét év után kell csapattest parancsnokánál a tovább szolgálás iránti engedelmet kikérnie. Az altiszti kérdés, ha a reformot ily értelemben végrehajtják, meg lesz oldva és az állás nálunk éppen oly hivatás lesz, mint most Franciaországban vagy a Németbirodalomban. A két honvédségnél az altiszti kérdést ugyanily értelemben fogják szervezni.

— Buzdítás templomba járásra.

A mai materiális világban igazán fehér hollóként jelentkezik az olyan világi előljáró, a ki a hatásköre alá tartozókat, vallási követelmek teljesítésére, a templomba járásra buzditja. Három-négy évvel ezelőtt történt nálunk Debreczenben, hogy a mi szeretetreméltó öreg polgármesterünk *Simonffy Imre* kir. tan. a városi közgyűlés színe előtt nyiltan kikelt azon általánossá vált hitközöny ellen, amely kerüli a templomot; ugyanekkor nem mulasztotta el azt eredményt is kifejezni, hogy ezentul sürűbben fogja a közistentszteleteken látni azokat, akiknek erkölcsi kötelességük e tekintetben is jó példával jární embertársaik előtt. Most követője akadt a debreczeni polgármesternek *Lakos szentesi* polgármesterben, aki nem is ilyen bizalmas intelem alakjában, hanem hivatalos utasításban hívta fel *Szentes* város összes tisztviselő, segéd és kezelő személyzetét, jól neveltségükre és műveltségükre hivatkozva, hogy mindenki, vallásának vasár- és ünnepnapjain hitfeleketének templomát szorgalmasan látogassa, tanubizonyságot tévén ez által erkölcsi és vallásos érzületéről s igyekezővén a gondjaikra bizott társadalom lelki világára jótékonyan hatni. A polgármester végül megjegyzi, hogy a templomoknak ünnep- és vasárnapokon látogatása ideje alatt a hivatalos tevékenység szünetel. — Valami sok eredmény ugyan nem várható a szentesi polgármester felhívásától; de a nemes inteneziót elvitatni

tőle nem lehet s épen nem szolgált rá arra a kicsinylésre, melyvel némely fővárosi lap fogadta. Sőt csak elismerést érdemel.

— **Debreczen hódolata.** A tiz magyar szobor emelésének királyi elhatározása Debreczen hazafias közönségét is hódolófelirat küldésére buzdította. A fölirat elkészült s ritka érdekes és izléses diszmunka. **Komlóssy** Arthur főjegyző és helyettes polgármester tegnap nyújtotta át **Bánffy** Dezső báró miniszterelnöknek, hogy ő Felsőházhoz juttassa. Erről az *Esti Ujság* igen szép elismeréssel s a következőleg ír: Volt alkalmunk látni a hódolófeliratot, s jóleső örömmel teszünk róla tanuságot, hogy a nagy alföldi város a diszműparterén minő a bőrhozzák, a könyvkötés, a zománczozás az ügyesség és az izlés ritka fokán áll. A kötés külső födele a szokásos sablonról eltérően magyar motivumokat használ föl, középen a város ezimerevel, négy sarkán pedig bőrre festve: egy pártás polgár leányt, egy fiatal civist, a városházát és a Hortobágy egy részletét tünteti föl bájos kis pasztellekben, a melyek Kovács János debreczeni akadémiai festő esetjét dicsérik. A pergaménre írott szöveg és iníciálék az akvarrelfestészet remekei. Szóval minden magyar és debreczeni e diszokmányon utolsó izéig, még a fölirat tartalma is, amely a koronás Király és Erzsébet királyné iránt való rajongó szeretetet és hódolat mellett a hazafiság melegtől van áthatva. A fölirat őszintén és magyárosan ünnepli II. Vilmos német császárt is, akinek látogatása alkalmat adott ő felsége kegyes elhatározására. Debreczen város egyuttal köszönőfeliratot nyújtott át a miniszterelnöknek és a kormánynak, amely szintén diszmunka, nem olyan pompás, mint a királyé, de nemes izlésű. A fölirat fehér és barna habos selyembe van kötve, sarkai zománczosak, a tábla közepén Debreczen város ezimere: az Agnus Dei.

— **A nőegyleti választmány gyűlése,** melyre az elnöki meghívót már közöltük, holnap d. e. 11 órakor lesz az árvaház üléstermében. Ugy halljuk, hogy az elnökség nagyon érdekes propositiókat fog tenni a téli mulatságok ügyében, mely mulatságok jövedelmeiből a mostani inszges időben nagyon is szükséges *népkönyha* felállítását tervezi.

— **A cigánypecesenyé drágulását** jelenti a belügyminiszteriumnak a városhoz intézett leirata. De nem arról a cigánypecesenyéről van szó, amit a fonatos soron árulnak, hanem amit a szelid és vándor cigányaink szoktak szeretni és amelyhez a húst nem a hentesektől szokták beszerezni, hanem az általok „esett” disznónak nevezett husból szokták sültögetni és többnyire a dögtéren ássák ki a bearkolt malacokat. Ezen visszaélések meggátlása czéljából elrendelte a miniszter, hogy a dögterek miként leendő kezelése és a gyepmester kötelességei tárgyában mielőbb szabályrendeletet alkossanak a hatóságok és azt jóváhagyás czéljából terjesszék fel.

— **Nem kapunk posta- és távirdaigazgatóságot.** **Komlóssy** Arthur városi főjegyző, most, hogy egy küldöttség élén Budapesten járt, felhívta a kereskedelemügyi államtitkár **Vöröss** László pártfogó figyelmét a közigazgatási bizottság által felíratban kért posta- és távirdaigazgatóságnak Debreczenben leendő felállítására. Az államtitkár nem árult zsákban macskát, hanem őszintén kinyilatkoztatta, hogy Debreczen előtt már Sziget, Szatmár is folyamodtak azért, hogy ott posta és távirdaigazgatóság szerveztessék, de valamint

ama városok kérelme nem volt teljesíthető, úgy Debreczen sem számíthat a jelen viszonyok között arra, hogy a nagyváradi és kassai posta- és távirdaigazgatóságok területi beosztása megváltoztatásával ilyen igazgatóságot kapjon.

— **Vágóhídi rend Debreczenben.** A Mészárosok és Hentesek Lapja legközelebbi száma fenti ezim alatt azt írja, hogy a debreczeni vágóhíd használata és kezelése körül utóbbi időben *nagyobb mérvű rendellenességek* fordultak elő, melyek megszüntetése iránt a tanács intézkedéseket tett. Mint illetékes helyről értesülünk ez a hír semmi alappal nem bír. Semmi olyan rendellenességek nem történtek, a melyek bármiféle tanácsi beavatkozást vonnának maguk után.

— **Összeegéit gyermek.** A gyakran előforduló szülői gondatlanság ismét gyermekhalált okozott. **Lakatos** István Hatvan-utcai külvároson 3266. sz. alatt lakó kőművesegéd, a ki özvegy ember, munka után járva, 7 éves fiát egyedül hagyta otthon. A kis fiu a kályhában égő tüzhöz került, a honnan az ingére eső parázs egész testét oly szörnyen összeégette, hogy a kis fiu rövid szenvedés után seibeiben meghalt. Dr. **Szentpályi** Béni ker. orvos vizsgálta és állapította meg az esetet, aztán a hullát beszállította a boncoló házba. A rendőrség az ügyet átesszi a kir. ügyészséghez.

— **A szerető gyilkosa.** Három nap sem volt elég a Schwarz Adolf bűnyűgyének letárgyalására. Tegnap, a harmadik napon fejezték csak be a bizonyítási eljárást a nyiregyházi törvényszék előtt. A tegnapi tanu kihallgatások váratlan fordulatot idéztek elő e szenzációs bűnyűgyben, melyből dr. **Kardos** Samu védő, nagy ügyességgel igyekszik fehérre mosni a gyilkossággal vádolt bűd-szentmihályi szerelmes szabót. Az egyik tanu, **Romics** Mátyás volt huszár ellen, a ki szintén szeretője volt az eltűnt Dombrádi Zsuzsánnának és csak az eltűnés esztendőjében szabadult ki a fegyházból, súlyos terhelő adatokat derített fel a védő s egyenesen Romicot vádolja Dombrádi Zsuzsánná és gyermeke meggyilkolásával. A védő gyanúját az is erősítette, hogy Romics a kihallgatásnál igen zavarosan viselkedett. A védő indítványozta tehát a tanu letartóztatását, — ezt ugyan a közvádó ellenzésére nem teljesítette a törvényszék, de megesketését függőben hagyta. Schwarzénét, aki férje árthatlanságát bizonyította és vejét, Friedmannot, aki azt vallotta, hogy november végén apósa négy napig nála tartózkodott, — esküre bocsátották. Tegnap délután a kir. ügyész, meg nem jelent tanu kihallgatása végett a tárgyalás elnapolását indítványozta, — a védő pedig Romics Mátyás eskütétele ellen a törvényszék beleegyezésével órákig tartó beszében tiltakozott, miközben semmisségi panaszt jelentett be a védelem szabadsága korlátozása miatt. A védő Romics terhére kifejtette, hogy ő is levelezett Dombrádi Zsuzsával, akit elakart venni és fenyegetett. Romicnak az iratok közt levő levele írásra, stilizálásra nézve teljesen hasonló azokhoz a levelekhez, amelyek Bécsből, Budáról vannak keltezve Dombrádi Zsuzsánná neve aláírásával. A vád és védbeszédet ma tartják meg.

— **Baleset.** Molnár András tanyai gazda kocsisát tegnap vérben uszva, összetörve, szedték fel tegnap reggel járókelők az utról és úgy szállították be a kórházba. A rendőri vizsgálat azt állapította meg, hogy a tanyáról kétlovas szekeren a városba szalmát szállító kocsisat

a nekivadult lovak ledobták a szekérről. Oly szerencsétlenül történt ez esés, hogy a kocsis sarkantyuja a hámba akadt és a szegény embert a lovak össze vissza tiporták és rugdosták. A beteg állapota veszélyes.

— **Felhívás a t. kerékpáros urakhoz!** F. hó 14-én azaz vasárnap este 8 órakor a Bika szálloda kis éttermében *alakuló közgyűlés* tartatik.

Tárgy: 1. Az alapszabályok végleges megállapítása.

2. A tisztikar megválasztása.

3. Esetleges indítványok.

Felkéretnek a t. kerékpáros urak, hogy az alakuló közgyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel a tizes bizottság.

— **Miniszteri rendelet az utszéli ólak ellen.**

A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki azon általános uralkodó szokás ellen, hogy különösen a falukon az istállókat, sertésólakat a telkeknek közvetlenül a közutak vonalába építik. Ez az 1890. évi I. t. cz. 125. 126. szakaszaiba ütközik; mivel az istállóból kifolyó trágyalé a közutakat megrongálja. De állategészségi szempontból is kifogás alá esik, amennyiben állati ragályos betegségek idején az utat megfertőzti és az állategészségügyet a legnagyobb mértékben veszélyezteti. — A miniszter tehát ezen létező hátrányok megszüntetésére illetve jövőben való megakadályozására hívja fel ma érkezett körrendeletében a törvényhatóságokat.

— **Akik ellenzik az ipartestületet.** Tegnap délelőtt a csizmadia és timár ipartársulatok tagjai **Kurucz** Miklós és **Ekli** Gábor elnökök vezetése alatt küldöttségileg felkeresték Boczkó Sámuel rendőrfőkapitányt, hogy a vasárnapi közgyűlésén megalakítandó ipartestület elleni kifogásaikat előadják. A főkapitány igyekezett a tamaskodókat megnyugtatni s azon aggodalmakra, hogy az ipartestület fenntartása súlyos terheket rak a szegényebb iparosok vállára és hogy a timártársulat és a csizmadia részvénytársaság vagyona az ipartestületet illetné, meggyezte, hogy a tagdíjak évi 2—3 frtnál nem fognak magasabb összegben megállapítani, az ipartársulatok vagyonára vonatkozólag pedig még 1889-ben ugy az I. és II. fokú iparhatóság, mint **Bross** Gábor akkori kereskedelemügyi m. királyi miniszter kinyilatkoztatta, hogy azok továbbra is az egyes ipartársulatok kezelésében maraduak. — A küldöttség a főkapitánytól dr. **Boldizsár** Kálmánhoz, az iparügyosztály vezetőjéhez ment, a ki szintén ehhez hasonló értelemben válaszolt a felhozott kifogásokra. A deputáció tagjai figyelemmel meghallgatták az ipartestület szükségességét bizonyító érveket és aztán megnyugodva távoztak el a főkapitányság épületéből. A vasárnapi alakuló közgyűlés iránt a melyen maga a főkapitány fog elnökölni, városszerte nagy érdeklődés mutatkozik, s amennyiben a debreczeni iparosok két harmadrésze már előzőleg az ipartestület mellett nyilatkozott; annak megalakulása befejezett ténynek mondható.

— **Tulajdonost keresnek egy hamvaszürke színű nyaklánczeccal** ellátott him vadász kutyára, mely Debreczenből származott el Nagy-Bajomba ifj. **Morvay** Istvánhoz, aki ott őrzi, míg igazolt gazdája nem jelentkezik érte. — A II. ker. kapitányságnál pedig egy gyémántkövű arany fülbevaló várja a tulajdonosát.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** A tegnapelőtt elkezdett sorsolást, a melyen jelentéktelen nyereményeket huztak ki, tegnap délelőtt folytatták a Vigadó nagytermében. Ezeröttszáz számot huztak ki s délelőtt kikerült a szerencsekerékkel a *hatvan ezer koronás főnyeremény* száma is. A 63107

számu sorsjegy kapja ezt a nagy summat. Sorba huzták ezután a nagyobb nyeremények számaikat. *Huszezer* koronát nyert a 88474-es számu sorsjegy, melyet négy tisztviselő közösen vásárolt. A sorsolás vége felé délután két órakor huzták ki a 24388-as számot, a melyre a *tízezer* koronás nyeremény jutott. *Ötezer* koronát nyert a 68171-es számu sorsjegy; *kétezer* koronát: 48378 51971 32868; *ezer* koronát: 87457 24029; *ötszáz* koronát: 84203 93870 15420 13242 72667; *háromszáz* koronát: 61564 45140 24746 62159 41710 4806 46267 76371 57829 47653 49132 29318; *száz* koronát: 40011 17608 25738 75917 83818 98313 6449 7603 82127 7725 47746 7303 76655 3466 35046. A huzást ma befejezték.

x A Zoltán-féle csukamájolaj kedvező hatásáról az orvosi kar igen elismerőleg nyilatkozik, mert tudva levő dolog, hogy a készítmény teszi lehetővé az áldásos gyógyszer használatba vételét s különösen szükséges, hogy meghonosodjék nálunk is az az angol divat, hogy gyermekeink 2-3 éves korukban csukamájolajat igyanak s ezzel a sok scrophuloticus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak a szer neveli. Főraktár Debreczenben: Örvényi Ottó, Balázs Ödön és Dr. Rottschnek V. Emil uraknál.

x A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, eszznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Vegyes.

(A lovak emlékezőtehetségéről.) Érdekes módon próbálták ki Konicz városában a lovak emlékezőtehetségét. Több hónapja már, hogy Fritz postáslegényt meggyilkolták. A gyilkosság estéjén feltűnt, hogy a postakocsi elvágtatott Babylon postállomás mellett és nem pihent meg a szokásos módon. Ebből aztán azt következtették, hogy itt már a gyilkos hajtott a lovakat és azért hajszolta meg pihenés nélkül lovait, hogy tette egyelőre ki ne tudódjék. Mások ellenben úgy vélekedtek, hogy itt még a postáslegény hajtotta ugyan a lovakat, de részeg fővel elszundikált és lovait szabadjukra hagyta. A mult héten az államügyész, az alügyész, a postaigazgató és egy postahivatalnok Zechlauba utaztak és este visszatértek Koniczba. Postakocsijuk elé azonban ugyanazokat a lovakat fogatták, melyeket a meggyilkolt postakocsi hajtott a gyilkosság estéjén. Babylon táján szabadjukra bocsátották lovaikat és a lovak a sötétség daczára is letértek az országutról és a kocsi minden erőmegfeszítése daczára egyenesen a kocsmá felé ügettek. Ide tértek valószínűleg a gyilkosok is, hogy rablott penzüket eldorbézolják. A vizsgálatot most ez irányban folytatják.

(Elmés mondások.) A szocialista izgatók néha nem csak tele torokkal kiáltanak kenyér után, hanem olykor tele gyomorral is.

A kinek családfájánál nincs egyebe, az nem fog zöld ágra jutni.

A ki a szöveget fején akarja találni, annak magának is legyen feje.

(Kines kérdés.) Menyasszony: Arthur, nem hiszem, hogy ez első esőköd volt... olyan rutinéről tanuskodik... Vőlegény: De hát... honnan tudod ezt?

(Egyről-másról.) **Püspöki ítélet** — *miniszteri ítélet.* Megirtuk annak idején, hogy Mailáth Gusztáv gróf erdélyi püspök elmozdította állásából Paál Gézát, a brassói katolikus gimnázium tanárát, mert elvált a feleségétől és egy másik nővel csak polgári házasságot kötött. A hivatalos lap tegnapi száma tudatja, hogy a kultusz miniszter kinevezte ugyanezt a Paál Gézát a kecskeméti főreáliskolához rendes tanárrá. — *Öngyilkos magyar testőr.* Hihalmi Harmos Árpád magyar testőrkapitány elmezavarában öngyilkosságot követett el: borotvával keresztül metszette a nyakát. — *Háboru-statisztika.* A 16. század óta 287 háboru folyt le Európában; 45 hódító háboru, 22 adómeztagadás miatt, 24 megtorló hadjárat, nyolcz háboru nemzeti becsület és előjogok megóvása végett, 6 háboru területi villongások miatt, 41 háboru a korona birtokáért, 30 szövetségesek támogatására, 23 versengő hatalmak közt. 5 kereskedelmi érdekek miatt, 55 polgárháboru és 28 vallásháboru. — *Az egrí Matuzsálem.* Egerből egy 104 esztendő ember halála hírét jelentik. Rittermann Salamonnak hívták az öreget, ki élete utolsó napjáig erőteljes, ép eszű ember volt. — *A levélboríték föltalálója.* A levélborítékot Brower brightoni papirkereskedő találta föl.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv.-társaság” közlése. 1897. nov. hó 13-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%.	121.75	122.25
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2 %.	121.25	122.25
„ koronajáradék 4%.	99.75	100.25
„ regále vált. köt. 4 1/2 %.	101.10	101.85
Osztrák aranyjáradék 4%.	123.—	123.50
Egységes államkötvény 4 1/2 %.	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	139.50	140.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	387.25	387.75
Osztrák hitelbank részvény	354.—	354.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	101.50	102.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
„ 3%-os „	101.75	102.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3/4%-os	121.—	122.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	9.50	10.—
Osztrák „	19.25	19.75
Olasz „	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	6.80	7.20
Jó-sziv „	3.80	4.10

Pénzemek:

Cs. és kir. arany	5.63	5.70
20 márkás arany	11.75	11.79
20 frankos arany	9.52	9.56
1 Sovereigns	11.97	12.01

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1897. nov. 12-én.

Buzát ma mérsékelten kínáltak, a kereslet gyöngye volt. — Elkelt csöndes irányzat mellett 18.000 mm. változatlan áron. Egyébb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom változatlan áron.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 100 mm. 77.5 kg. 13.15 frton, 100 mm. 78 kg. 18.12 1/2 frton, 100 mm. 77.5 kg. 12.80 frton mind három hóra.
Zab: 6.37—6.60.

II. Határlódó-üzlet.

Az irányzat gyenge forgalom mellett lanyha volt s az árak engedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcz.—ápr.	1897	10.10—12.—
Rozs márcz.—ápr.-ra	1897	8.82— 8.84
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.45— 5.47
„ novemberre	1897	4.90— 5.—
Zab márcz.—ápr.-ra	1897	6.53— 6.55

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	1897	12.09—12.10
Rozs	1897	8.83— 8.85
Zab	1897	6.54— 6.56
Tengeri máj.—jun.	1898	5.45— 5.47
„ novemberre	1897	4.85— 4.90
Repeze jan.—febr.-ra	1897	—, —, —

Ujdonság!

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 43. Páratlan IX. bérletiszünet. Szelvény és kedvezményes jegyek nem érvényesek. Ma szombaton, 1897. évi november 13-án másodsor:

Trilby.

Színmű 4 felvonásban. George du Maurier regénye után, írta: Paul M. Potter. Fordította Fáy J. Béla.

Holnap vasárnap, 1897. nov. 14-én, két előadás: Délután leszállított helyárrakkal:

Celestin apó.

Bohózatos operette három felvonásban.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal harmadszor páratlan bérletifolyamban

Trilby.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Az alulírott arcképfestő műintézet, azon azélel, hogy művésziellen iskolázott arcképfestőit elbocsátani ne kénytelenítessék és hogy azokat továbbra is foglalkoztassa, elhatározta, hogy rövid időre és csakis visszavonásig minden haszonról lemond.

Kennélfogva szállítunk **csupán 7 trt 50 krért**

tehát az előállítási költségnek nem egészen a feléért

egy életnagyságu arcképet

(mellkép) **gyönyörű, elegáns, fekete-arany-barock-rámával,** amelynek tulajdonképeni értéke **legalább 40 trt.**

Aki tehát a saját, vagy a felesége, gyermeke, szülője, testvére, vagy más szeretteinek, sőt régen elhalt rokonai és barátainak arcképet elkészíttetni akarja, csupán az illető fényképet küldje be akármilyen állásban és legfeljebb 14 nap múlva megkapja az arcképet, amely által bizonyára a legnagyobb mértékben kellemesen meg lesz lepelve. Az arckép ládája önköltségou lesz felcsomagolva.

Megrendelésekhez a fénykép mellékelendő, mely sértetlenül visszatartik. A szállítás csakis visszavonásig történhetik a fenti árban és pedig utánvétellel vagy az összeg előlegez beküldése mellett.

„KOSMOS”

arcképfestő műintézet **Bécsben, Mariahilferstrasse 116.**

Képfestés, fényképezés, kifestés és terméskészítés hasonlatosságért szavatosságot vállalunk. Tömeges elismerő- és köszöndíratok nyilvános botekintésre szolgálunk.

A legujabb és legnagyobb UJDONSÁG!

Fényképezési készülék „BLITZ” **frt. 1.90**

a melylyel mindenki előismeret nélkül pár pe ez alatt teljes fényképeket előállíthat. Könnyű és egyszerű kezelés. Könnyen felfogható magyarázás minden készülékhez lesz mellékelve. Egy teljes fényképezési készülék ára a szükségesletti cikkekkel együtt finom Cassettában **frt. 1.90** (láda 35 kr.) Nagyobb készülék objectívvel és nagyobb szükségesletti cikkekkel **3.-** Egyedüli főraktár: **Rundbakin M.** Bécs, II, Táborstrasse 35.

A NAGY KIRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstárúgyár indítva érezte magát hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Én megbatamazva vagyok ezen megbízatást teljesíteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krétt**; és pedig:

- 6 db finom asztali kést, valódi angol pengével,
- 6 „ amerikai szab. ezüst villát, egy drbból,
- 6 „ evőkamalat,
- 12 „ „ „ kávéskanalat,
- 1 „ „ „ levesmerőt,
- 1 „ „ „ tejmerőt,
- 2 „ „ „ tojás-serleget,
- 6 „ „ „ angol Viktória-tálcát
- 2 „ „ „ igen hatákos gyertyatartót,
- 1 „ teaszűrőt,
- 1 „ „ „ finom cakorporzót,

44 drb összesen **6 frt 60 kr.**

Mind e fenti **44** tárgy előbb **40** fitba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Az amerikai szabad, ezüst egy ki yü-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendeig is megtartja, a miért szavatolattik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelem magam itt, a nyilvánosság előtt bárkinek, kinek az árú nem tetszik, a pénzt vi szadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű **karácsonyi és újévi ajándék,** továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas. Egyes egyedül kapható.

HIRSCHBERG A.-nál, az egy. amerik. szab. ezüstgyárak főigazgatója.

WIEN, II, Rembrandstrasse 19/E. Telef. 71114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztító por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségifém).

Kivonat az elismerő levelektől:

Az első küldeménynyel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa, Majorossy János, kaanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krétt.

Kolozsvár, Nagym. Bánffy bárónő

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet.

Bozovics, Keresztes Sándor, szolgabíró

Legujabb szabadalmazott találmány!
A cipőtálpak Imprágnálva

VANDOL (talp-védőszer)

által, vízmentes és háromszorta tartósabb mint más. Minden évszakban védelem a nedves lábak ellen. A cipőtálpak hajlékonyak maradnak. Egy üveg ára 25 kr.

Császári és királyi szabadalmazott

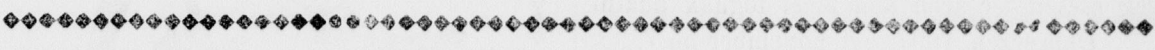
Csizma-fénymáz és természetbőr créme-gyár
alapított 1832-ben.

Fernolendt István

Wien (Bécs), Schulerstrasse 21. 1017-52-46

Csak a fenti bejegyzett védjeggyel valódi.

Raktár Debreczenben: **Félegyházi János** urnál.

KLYTHIA a bőr ápolására

az arcszín finomítására és szépítésére **RIZSPOR**

Legelegánsabb toilette, fali és salonpor, fehér, rózsaszín vagy cárga. Vegyszéleg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva

Tauseig Gottlieb
cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs
Főraktár: Bécs, I, Wollzeile Nr. 3.
Kapható Debreczenben a legtöbb illatszere- és gyógyfűszer-üzletekben és gyógyszerárakban. 923-86-32

1 doboz ára 1 frt 20 kr. Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Alapított 1875.

Legelső és legdusabban berendezett

Butor-áruház

több mint 200 szobaberendezés készletben

Schwarz Vilmos Debreczen.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 2083. szám.
Gyárhelyiség: Szálkaköz 1973. szám. 1042-0-13

Saját gyártmány! Kitünő munka! Jótállás mellett.

Mielőtt a n. é. vásárló közönség butorszükségletét fedezné, kérem most ujonnan felépült **dus raktárom** és **gyáram** szives megtekintését, a hol **több mint 200 szobaberendezés készletben van** és mindennemű butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig **jutányos ár mellett** kaphatók.

Gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Alapított 1875.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszagatásnál és meghűtéséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

A legfinomabb egészségtani **párisi-gummiárukat**

ajánl gyógyászati és sebészeti célokra, az 1866-ik év óta iennálló gummiáru-gyár

Schmeidler J. N.

cs. és kir. udvari szállító

Bécs, VII. Stiftgasse No. 19.
Árjegyzék ingyen. Küldemény titoktartás mellett. 1011

